

Les lluites per l'excel·lència rural

12/2009 - Sociologia.

El món rural no és un refugi sociològicament aïllat i estancat; al contrari, es troba immers en un procés de remodelació constant, tant a nivell social com a nivell econòmic. Aquests canvis s'han manifestat intensament a les zones de muntanya, les quals són especialment sensibles, com l'estudiada en aquesta recerca, centrada a la comarca del Pallars Sobirà. La realitat social del procés de transformació d'aquestes zones es deu a diferents tendències locals que cerquen satisfer els seus propis interessos, sovint incompatibles entre ells.

Sovint es caracteritza les àrees rurals com aquelles que romanen invariables. Malgrat sigui aquesta una idea estesa, no s'adiu amb la realitat. El camp ha estat sempre en constant transformació. Aquest fet és particularment evident en els temps tan canviants en els que estem immersos avui en dia. Les zones rurals es troben immerses dins un profund procés de recomposició social i reestructuració econòmica. Aquests canvis es manifesten de manera particularment intensa a les zones de muntanya, que són àrees especialment sensibles als canvis. Aquest canvi ha estat sovint conceptualitzat com el pas de concebre les zones rurals com a àrees per produir, a les zones rurals com a àrees per consumir. Tanmateix quelcom més complex sembla amagar-se darrere aquesta simple dicotomia.

L'estudi que aquí presentem es va dur a terme a la comarca del Pallars Sobirà. Es van entrevistar tot un seguit de persones de diferents condicions socioeconòmiques a fi d'avaluar com entenen la zona rural on viuen. La creixent complexitat de la societat rural hi va quedar ben reflectida ja que es va identificar quatre maneres diferents d'entendre "lo rural": el discurs conservacionista, centrat en la preservació dels valors ecològics; el discurs emprenedor, centrat en el foment de l'activitat empresarial; el discurs agrari, que entén l'agricultura com l'activitat econòmica clau de la zona; i finalment, el discurs del desenvolupament endogen, que posa l'accent en la necessitat de diversificar l'economia i satisfer les necessitats de la gent local.

Les diferents concepcions de "lo rural" observades al Pallars Sobirà estan altament correlacionades amb l'experiència que els seus habitants tenen de dos dels processos cabdals per entendre l'estat actual de les zones rurals no només dels Pirineus, sinó també de gran part de les zones muntanyoses d'Europa: la terciarització de l'economia, del sector primari al sector serveis; i els moviments migratoris, tant del camp a la ciutat com de la ciutat al camp. Les quatre visions identificades conviuen i lluiten entre elles per imposar els seus punts de vista i interessos. A la pràctica, aquests conflictes posen de manifest l'existència a les zones rurals no només de diferències ideològiques, de valors i percepcions, sinó també de desigualtats en oportunitats per interactuar i emancipar-se.

Feliu López Gelats, Jordi Bartolomé

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals

"The rural in dispute: Discourses of rurality in the Pyrenees". López i Gelats, F; Tabara, JD; Bartolome, J. GEOFORUM, 40 (4): 602-612 Sp. Iss. SI JUL 2009.